

Slovo k povzbuzení na neděli 28. prosince 2025, na **svátek Svaté rodiny** – A
Biblická čtení: Sir 3,3-7.14-17; Ž 128; Kol 3,12-21; Mt 2,13-15.19-23

Milé sestry, milí bratři,

dnešní svátek – **Svaté rodiny, Ježíše, Marie a Josefa** – nepatří ani mezi ty největší vánoční, jakými jsou Narození Páně, Matky Boží Panny Marie či Zjevení Páně. Dokonce ani mezi starobylé vánoční svátky svatých, jako svatého Štěpána, Jana Evangelisty anebo Mládětek betlémských. Začal se slavit až v 17. století, během století 19. se jeho slavení rozšířilo a teprve v roce 1920 byl zaveden jako závazný pro celou církev.

Nejprve se slavil v neděli po Třech králich. Nyní ho máme **v neděli vánočního oktávu**, aby byl podtržen jeho **biblický** vánoční základ: **Prostředí**, do kterého se Boží Syn jako člověk narodil a ve kterém pak prožíval své dětství a vyrůstal, je **prostředím** lidské **rodiny**, živých **lidí**, Panny **Marie** a svatého **Josefa**. Proto se dnes čtou také evangelijní **úryvky** hovořící o **Ježíšově dětství**: O útěku do Egypta, o přinesení Ježíše do chrámu a o dvanáctiletém Ježíši. V nich ve všech hrají roli **lidé kolem** Božího Dítěte, malého Ježíše.

Zkrátka a dobře, **Boží Syn** se vtělil a narodil **do lidské rodiny**, byť zcela specifické, **v ní** žil a vyrůstal a **z ní** pak vešel do světa. To si dnes – o **svátku Svaté rodiny** – zvlášť připomínáme.

Proto nejprve dovolte snad několik slov o **rodině**...

Každému je jasné, že pojem rodina **není** používán **univokálně**, mívá **různý akcent** a **rozsah**. Koneckonců už i **jazykově**. Například v češtině **rodina** akcentuje především rodovost, rození, proto možná zejména primární rodinu. Řecká **oikogeneiá** anebo hebrejská **mišpachá** (či **mišpoché** v jidiš) akcentuje zase rodinu širší, všechny, kteří bydlí v jednom domě, příbuzenstvo. Ale jsou to asi **dva základní rozměry** pojmu **rodina**.

V užším smyslu je to **rodina primární**: otec, matka, děti. I při vši úctě a respektu k jiným společenstvím a způsobům sdílení života by mělo zůstat toto vnímání rodiny **základní** a první. Takovéto chápání rodiny, vycházející z (kéž by láskyplného) svazku muže a ženy, je proto hodné **úcty** a **ochrany**. A to i ze strany společnosti.

A pak je tu rodina **v širším** slova smyslu. Rodina celého **příbuzenstva**, včetně prarodičů, bratranců, sestřenic, vnoučat, synovců a neteří, ostatních příbuzných. A také včetně těch, kteří se stali její součástí *in-law*. Tedy ona antická **familia**. Kdy všichni její členové jsou **součástí** tohoto **rodinného světa**, domu a domova, nemělo by být na nikoho zapomínáno, zvlášť na toho ne, kdo i v tomto širším rodinném společenství zůstal nějak sám.

V těchto dvou základních **rozměrech** o rodině přeci mluví **biblická** tradice a snad i **zkušenost** lidstva.

Pak teprve můžeme o rodině hovořit **šířeji, metaforičtěji**, v přeneseném smyslu. O rodině celého **lidstva**, o rodině **církve**, o různých **přátelstvích** a o různých formách **sdílení života**. Byť se nejedná o rodiny ve vlastním slova smyslu, mezilidské vztahy v takových společenstvích mohou být někdy pochopitelně **pevnější** než v rodinách primárních.

I když rodina není vnímána univokálně a i když diskuze na toto téma jsou dnes někdy až absurdně rozjitřené, můžeme se – kéž by ve zvuku evangelia – snad odvážit říci, že **pro všechny tyto rodiny**, ve vlastním i přeneseném smyslu, platí, že **Svatá rodina** z evangelia jim může a má být **vzorem** a **inspirací**. Už třeba jen proto, že evangelijní Svata rodina byla přeci naprostým **atypem**; Maria byla panna, Josef vdovec, Ježíš Boží Syn.

Čímž se možná dostáváme k důležitému momentu, snad k jednomu z ústředních, stále a ve všech rovinách a pro všechny lidi a vztahy platných **poselství** dnešního **svátku**: Že do **všech** těchto **rodin** a **rovin** a mezilidských **vztahů** se Kristus chce stále **nějak** rodit, v nich chce **žít, přebývat** a **růst** a z nich znovu **vstupovat do světa**. Jako to učinil u Rodiny svaté. Samozřejmě **ne** ve své jedinečné přítomnosti v lidském těle, a **ne** jedinečným způsobem jako

před více než dvěma tisíci roky. Ale tajemně a nově, v různých podobách **víry, naděje a lásky**, Božího **Dobra**. Které, jak můžeme rozjímat po celé Vánoce, se rodí v podobě **malého křehkého Dítěte**. Všemohoucí Bůh v tomto světě se chce stále stávat jakoby Dítětem, **bezbranným a křehkým**, a přesto **Božím, nejsilnějším**, protože **Láskou**. Jako se stal **v prostředí Svaté rodiny**.

Proto Boží Syn tak stále **čeká**, že se najdou **lidé**, podobní Marii a Josefovi, kteří ho **přijmou**. A jimi máme být **my**. Všichni – každý podle svého úkolu a rodinné role – jsme zváni se jakoby stát **rodiči a ochránci Krista**.

Strážcem Jezu Krista, jak pravý starobylý titul, se v evangeliu jedinečně stal svatý **Josef**. Letos čteme evangelijní úryvky podle **Matouše**, který události kolem zvěstování a narození Páně popisuje právě jakoby **z pohledu Josefova**. Bůh se ho dotýká **ve snu**, v noci za ním posílá své **anděly**. Minulou neděli, na čtvrtou adventní, jsme měli před sebou **první** Josefův **sen**: Aby vzal těhotnou Marii k sobě. **Dnes** máme před sebou jeho **druhý sen**: Aby se s Marií a Ježíšem utekl do Egypta, a tak je zachránil před Herodovým běsněním. Matouš pak svědčí ještě o **třetím snu**: Aby se po Herodově smrti s Marií a Ježíšem vrátil do Nazareta. Ve všech těchto situacích se má stát, a také se stane **strážcem Jezu Krista**.

Pokaždé má Josef učinit něco docela **praktického**. A nikdy ne docela malého, nenáročného. Pokaždé dle andělského vnuknutí má **změnit** cosi **podstatného** v běhu svého života. A také něco ze svých životních představ a plánů, možná musí překonat i sám sebe, svou představu starozákonní spravedlnosti, musí změnit místo svého pozemského přebývání, a to dokonce několikrát. Pokaždé to **beze slova** – v Matoušově evangeliu doslova – **učiní**.

Má-li **Boží Dítě**, stále se toužící rodit do našich rodin, mnoho podob **víry, naděje a lásky**, pak i **Josefovo jednání** musí mít stále **nové podoby**, mnoho podob, aby se **Dítě** mohlo stále znovu **rodit**. Naše jednání má mít **Josefovou podobu**. Máme být otevření **Božím vnuknutím** a máme být ochotni **měnit cosi** ve svém **životě**, v prospěch **Dobra**, žádá-li si to Dobro.

A samozřejmě, náš život má mít současně i **podobu Mariinu**, která Boží Dítě **nosila** a **porodila** do světa. Přičemž – slovy Augustinovými – počala Dítě nejprve ve svém **srdci**, aby je mohla počnout i ve svém **těle** (*prius in mente quam in ventre*) a viditelně porodit do světa.

Nic z toho nejde jinak než **konkrétními činy**, konkrétními životními **postoji**. Aktivní **otevřeností** srdce a jeho **kultivací** Božím vlivem.

Možná právě pro zdůraznění **konkrétnosti lásky** zazněla dnes **první dvě** biblická **čtení**, jaká zazněla. Plná **konkréten**.

Milé sestry, milí bratři, Karel Čapek ve své sbírce z *Povídek z jedné a druhé kapsy* má jednu s názvem **Vražedný útok**. Vypráví o jakémsi panu radovi Tomsovi, do jehož okna někdo vystřelí. Pan Tomsa je pochopitelně vyděšen a volá policii, ta začne vyšetřovat. Komisař se pana Tomsy ptá, zdá si nevzpomene na někoho, kdo by se mu třeba chtěl za něco pomstít. Pan rada se dušuje, že nikdo takový není, nikdo nemůže mít důvod se mu za něco mstít. Když se však večer chystá ke spánku, začnou mu v mysli tanout jednotliví lidé, jeden za druhým, kterým různým způsobem v životě ublížil. A najednou ke svému zděšení zjišťuje, že je tolik lidí, kteří by se na něj mohli zlobit. Co všechno necitlivého a sobeckého v životě napáchal, komu ublížil. Ráno zajde na komisařství a požádá pana inspektora, aby případ odložili.

Ublížení jsou vždy **konkrétní** a ubližujeme vždy **konkrétním** lidem. **Přiznání si** toho a následná **touha** konkrétním lidem, třeba i jiným, konkrétními činy **zadostiučinit** za zlo a příkoří, která jsme jim kdy v životě způsobili, **dobrem**, můžeme být **jedním ze způsobů přijetí rodičího se Krista** do našeho života. Vzpomínka na naše ublížení lidem, třeba i v nějaké noci, může být oním andělským **vnuknutím**, co změnit, kam a za kým jít.

Konkrétní **činy lásky**, jež jako jediná **přikrývá** množství **hříchů**, mohou také právě být oním **křehkým Božím Dítětem**, které se má rodit do našich rodin, našich vztahů a světa.

A nemusíme to pak ani troubit do světa, po vzoru svatého Josefa...